

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Lidelsens Vej

Citation: Dalgas, Ernesto: "Lidelsens Vej", i Dalgas, Ernesto: *Lidelsens Vej*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 314.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgalideval-shoot-idm139862322623088/facsimile.pdf> (tilgået 10. maj 2024)

Anvendt udgave: Lidelsens Vej

- 115 *Cancelli(et)*: offentligt kontor, ministerium. – *L'hombre*: sp. gammelt kortspil for 3 eller 4 personer. – *Høstefanden*: her om spottelysten person. – *Skovnymfer* (...) *Eberpiger*: kvindelige naturvæsener fra nord. og klass. mytologi. – *Messalina*, Valeria (d. 48 e.Kr.): rom. kejserinde, berøgt for sin hensynsløshed.
- 116 *Kammerjunker*: hoffitel i 4. rangklasse, under kammerherrer. – *Artemis*: gr. gudinde, bl.a. for jagten. Hun forvandlede jægeren *Akteon* til en hjort, der blev bidt ihjel af hans egne hunde som straf for, at han havde overrasket hende, den jomfruelige gudinde, under badet. – *Psyke i Kongens Gaard*: Prinsesse P. (i den gr. mytologi) var så smuk, at ingen turde bejle til hende. Kun den guddommelige Amor havde mod til at nærme sig hende. – *Sjæl*: I det gl. Norden navn for en trylledrik, eller for begrebet trolddom under ét.
- 117 *de tre Legemers Problem*: klassisk, uløseligt matematisk-fysisk problem: at give udtryk for tre (eller flere) givne legemers (punkters) bevægelse, hastighed og beliggenhed på én gang.
- 118 *Rekommandation*: anbefaling. – *Trap*: standardbetegnelse for faktaværk om Danmark. Betegnelsen går tilbage til den første udgiver af *Statistisk-topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark* (1856-1859), Peter Trap (1810-1885).
- 119 *emancipere*: frigøre. Ordet bruges specielt om kvindernes frigørelsesbestræbelser, støttet af bl.a. kredsen omkring brdr. Brandes (se n.t.s. 60 og 98). Hertil navneordet: *Emanicipering*. – *Permissioner*: benklæder.
- 120 *Mark Twain*: pseudonym for Samuel Clemens (1835-1910), am. forfatter. – *Præmiss(er)ne*: se n.t.s. 92, *Syllogisme*. – *Spleen*: eng. tungsind(ighed). – *epileptiske Anfald*: krampes ledsaget af bevidstløshed; epilepsi eller ligefald – *Jesuit*, her: person, der forstiller sig for at nå sit mål. Se også n.t.s. 105.
- 121 *Akteon*: se n.t.s. 116 om *Artemis*. – *give(r)* (...) *Fangst*: om jægerens afgivning af et anskudt, såret dyr.
- 122 *Kong Salomon siger* (...) *Slangen*: kunne være en (fri) omskrivning af Præd. 7,28. – *Kaos*: I den gr. mytologi det gabende svælg, urtilstanden, som verden befandt sig i inden gudernes skabelsesakt, der frembragte den ordnede verden, kosmos. – *Jordkræbsten*: flrekylling. – *Feminitium*: lat. hunkøn.
- 123 *Nis Puk*: navn på nisse eller trold i den nord. folketro. Optræder som fe hos William Shakespeare i skuespillet *A Midsummer Night's Dream* (ca. 1594, da. *En Skærsommersnatsdrøm*, 1807-1816), hvor han er indbegrebet af naturens trylleri.
- 125 *Michael*: jød. navn på en af årkeenglene. – *Den røde Drage*: jf. Joh. Åb. 12,3. – *Da den sjette Time* (...) *forladt mig*: Mark. 15,31-34. – *Ortodoks*: rettroenhed, i modsætning til kætteri, falsk lære. – *Arkadien*: gr. landskab prist for sin idyl. – *Phyllis* (...) *Damon*: med baggrund i gr. idyldigtning alm. navn i senere eur. hyrde- og kærlighedspoesi.
- 126 *Knebberten gik*: om fuglelyd, især om storken; her om højkrøstet tale af mange mennesker. – *Fata Morgana*: arab. luftspejling, synsbedrag.